Lieta Nr.C31329115

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 16.decembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese E. Stelte-Auziņa
ar tiesas sēžu sekretāri A. Orlovsku,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret */pers. B/* par uzturlīdzekļu piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2015.gada 24.jūlijā /pers. A/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā prasību pret */pers. B/* (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā, pamatojoties ar Civillikuma 179.panta pirmo, otro un sesto daļu un Civilprocesa likuma 28.panta otro daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 128., 131.panta pirmās daļas 1.punktu un 205.panta pirmās daļas 1.punktu, lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturēšanai 175,00 *euro* apmērā ik mēnesi līdz bērna pilngadības sasniegšanai un dēla /pers. D/ uzturēšanai 175,00 *euro* apmērā ik mēnesi līdz bērna pilngadības sasniegšanai, nosakot, ka spriedums stājas spēkā nekavējoties.

Prasības pieteikumā norādīts, ka nereģistrētā kopdzīvē pusēm 2011.gada 18.decembrī ir dzimis dēls /pers. C/ (*/pers. C/),* bet 2013.gada 2.janvārī ir dzimis dēls /pers. D/ (*/pers. D/).* Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2013.gada 15.augusta lēmumu bērni atzīti par Latvijas pilsoņiem. Bērnu pastāvīgā dzīvesvieta ir pie prasītājas. Kopš 2013.gada 30.augusta prasītāja faktiski īsteno vienpersonisku aizgādību pār pušu nepilngadīgajiem bērniem, bet atbildētājs ir atbraucis satikt bērnus 2013.gada decembrī un 2014.gada decembrī uz divām dienām, un šo braucienu ietvaros atvedis dāvanas. Nekādos citos uzturēšanas veidos atbildētājs nepiedalās.

2015.gada 5.martā, kad prasītāja centās ar atbildētāju sazināties jautājumā par uzturlīdzekļu maksāšanu, atbildētājs atbildējis, ka nevēlas piedalīties bērnu uzturēšanā. Mediācija strīda risināšanai nav izmantota.

Prasītājas ienākumus veido bezdarbnieka pabalsts, ir zināms, ka atbildētājs strādā algotu darbu. Prasītājas īpašumā ir nekustamais īpašums /adrese A/. Bērnu uzturēšanai nepieciešamie izdevumi mēnesī sastāda: izdevumi par mājokli ap 160 *euro*, pārtika, higiēnas un sadzīves preces – 450 *euro*, bērnudārzs – 40 *euro* par ko no 1.septembra būs jāmaksā 80 *euro,* jo to sāks apmeklēt arī jaunākais dēls, medikamenti un vitamīni – 30 *euro,* apģērbs – 50 *euro,* kopā šobrīd 730 *euro*, bet no septembra 770 *euro* mēnesī.

[2] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par celto prasību tiesā nav iesniedzis.

[3] Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, neierašanos attaisnojošus dokumentus tiesā nav iesniedzis, nav lūdzis izskatīt lietu pēc būtības bez viņa klātbūtnes vai atlikt lietas izskatīšanu. Par tiesas sēdi atbildētājam paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56.^{2} un 156.pantu, tiesa uzskata par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes tiesas sēdē.

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apsvērumiem un motīviem. Papildus paskaidroja, ka šobrīd prasītājas ienākumi mēnesī ir darba alga 780 *euro* mēnesī un valsts ģimenes pabalsts 34 *euro*. Atbildētājs bijis atbraucis uz vecākā dēla dzimšanas dienu, atveda dāvanā rotaļlietas un grāmatas, cita palīdzība nav sniegta. Bērnudārzs katram bērnam izmaksā 40 *euro*, pierādījumi par izmaksām nav līdzi. Prasītājas dzīvoklī deklarēti ir pieci cilvēki, komunālie izdevumi sastāda 160 *euro*. Atbildētāja īpašuma sastāvs un ienākumi prasītājai nav zināmi.

M o t ī v u d a ļ a

[4] Noklausījusies prasītājas paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi un novērtējusi tos kopā ar lietā esošajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, bet apmierināma daļēji.

[5] Saskaņā ar Personu Datu Pārlūkā pieejamo informāciju, /pers. C/ (*/pers. C/)* un /pers. D/ (*/pers. D/)* vecāki ir */pers. B/* un /pers. A/, par to lietā strīda nav.

[6] Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Saskaņā ar šī likuma 10.panta pirmo daļu, bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Konvencijas par bērnu tiesībām 27.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka dalībvalstis atzīst katra bērna tiesības uz tādu dzīves līmeni, kāds nepieciešams bērna fiziskajai, intelektuālajai, garīgajai, tikumiskajai un sociālajai attīstībai, kā arī uz vecāku (iem) vai citām personām, kas audzina bērnu, gulstas galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteikts, ka bērna uzturēšana ietver sevī ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot viņu sabiedriski derīgam darbam). Saskaņā ar minēto tiesa uzskata, ka tikai bērna vecākiem var būt zināms, cik daudz jātērē bērna uzturēšanai, jo tas ir atkarīgs no konkrētā bērna individualitātes, spējām, interesēm, veselības stāvokļa, garīgās un fiziskās attīstības un citiem apstākļiem.

[7] Lietā noskaidrots, ka nepilngadīgo bērnu dzīvesvieta ir kopā ar prasītāju, kura realizē ikdienas aizgādību, līdz ar to, ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka atbildētāja pienākums ir maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērnu uzturam.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta 1.daļu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz (..) vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Ar VSAA 2014.gada 30.janvāra Izziņu Nr.14/266434 pierādīts, ka prasītājas ienākumi par periodu no 2015.gada janvāra līdz 2015.gada oktobrim sastādīja 2 251,99 *euro*, t.i., vidēji mēnesī 225,20 *euro*.

Ar lietā esošo Zemesgrāmatu apliecību pierādīts, ka prasītājai īpašumā ir nekustamais īpašums – dzīvoklis Nr.58, /adrese/.

Lietā netika iegūti pierādījumi, ka prasītājai piederētu vēl kāda manta. Prasītāja savā pieteikumā norādītos apsvērumus, ka vidējie mēneša izdevumi bērnu uzturam nepieciešami 770,00 *euro* mēnesī – uzturēja.

Lietā nav iegūti pierādījumi par atbildētāja ienākumiem un mantisko stāvokli, un, ka atbildētājs nespēj uzturēt bērnus. Atbildētājs nav arī iesniedzis pierādījumus, ka objektīvu apstākļu dēļ nespēj strādāt un gūt ienākumus, līdz ar to uzturēt bērnus.

Lietā ir iegūti pierādījumi, ka bērnu māte gūst pietiekamus ienākumus, lai spētu uzturēt bērnus, bet, tā kā tiesa nekonstatē tādus apstākļus, kas kalpotu par pamatu tiesai novērtēt un salīdzināt abu pušu mantisko stāvokli, tiesa secina, ka nosakāms tāds uzturlīdzekļu apmērs, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajm minimālajam uzturlīdzekļu apmēram.

[9] 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteikts, ka katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Katra vecāka pienākums ir nodrošināt uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2014.gada 2.decembra grozījumiem 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", no 2015.gada 1.janvāra ir noteikta minimālā mēneša darba alga 360,00 *euro*, tādējādi, minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 90,00 *euro*, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas sastāda 108,00 *euro*. Palielinoties vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

[10] Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas judikatūru, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 29.augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556*).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami uzturlīdzekļi bērna /pers. C/ (*/pers. C/)* uzturam sākot no prasības celšanas dienas – 2015.gada 24.jūlija, līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai ik mēnesi 90,00 *euro*, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet sākot no bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas – 2018.gada 18.decembra, 108,00 *euro* ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai, un uzturlīdzekļi bērna /pers. D/ (*/pers. D/)* uzturam sākot no prasības celšanas dienas – 2015.gada 24.jūlija, līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai ik mēnesi 90,00 *euro*, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet sākot no bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas – 2021.gada 2.janvāra, 108,00 *euro* ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai.

[11] Prasītāja lūgusi noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties. Tiesa atzīst lūgumu, saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, par pamatotu un apmierināmu.

[12] Ņemot vērā, ka tiesa izspriežot lietu pēc būtības, taisījusi lietā spriedumu, ir zudusi nepieciešamība pagaidu noregulējumam.

[13] Apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi, jo prasītāja no to samaksas atbrīvota saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu, no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami tiesas izdevumi, kas aprēķināmi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu, kas nosaka, ka prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Prasības summa izskatītajā lietā ir 2 160,00 *euro* ((90,00 *euro* x 12) x 2 = 2 160,00 *euro*), par kuru ir piedzenama valsts nodeva 321,14 *euro* ((2 160,00 *euro* – 2 134,00 *euro*) x 4% + 320,10 *euro* = 321,14 *euro*).

[14] Atbilstoši lietas materiāliem, kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā, kas valsts ienākumos piedzenami no atbildētāja, ir 20,43 *euro*.

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei atbildētājam nosakāms termiņš - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties Civilprocesa likuma 34., 35., 93.- 97., 189.-194., 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no */pers. B/*, dzimis 1990.gada 17.jūnijā, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. C/ (*/pers. C/)*, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi sākot no prasības celšanas dienas – 2015.gada 24.jūlija, līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai 90,00 *euro* (deviņdesmit *euro*), bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet sākot no bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas – 2018.gada 18.decembra, 108,00 *euro* (viens simts astoņus *euro*) ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no */pers. B/*, dzimis 1990.gada 17.jūnijā, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. D/ (*/pers. D/)*, personas kods /personas kods/, uzturam ik mēnesi sākot no prasības celšanas dienas – 2015.gada 24.jūlija, līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai 90,00 *euro* (deviņdesmit sešus *euro*), bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet sākot no bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas – 2021.gada 2.janvāra, 108,00 *euro* (viens simts astoņus *euro*) ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no */pers. B/*, dzimis 1990.gada 17.jūnijā, valsts labā valsts nodevu 321,14 *euro* (trīs simti divdesmit vienu *euro* un 14 centus), kas iemaksājami Valsts kases kontā Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no */pers. B/*, dzimis 1990.gada 17.jūnijā, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 20,43 *euro* (divdesmit *euro* un 43 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Lietas dalībnieks, kuram tiesas nolēmums nosūtīts saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{2} pantu, apelācijas sūdzību var iesniegt 20 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas.

Tiesnese: E. Stelte-Auziņa